

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

Arabako Foru Aldundia

OGASUN, FINANTZA ETA AURREKONTU SAILA

820/2019 Ebazpena, apirilaren 16koa, Ogasuneko zuzendariarena, Arabako Lurralde Historikoan iruzurraren aurka Borrokatzeko 2019ko Plana hezurramitzen duten irizpide orokorrak aditzera ematen dituena

Arabako Foru Ogasunaren lehentasunezko helburua Lurralde Historikoan zerga iruzurraren aurka borrokatzea da. Horrela, norberaren gaitasun ekonomikoaren arabera, denek gastu publikoari eusteko lagundu behar dutela dioen oinarritzko printzipioa betetzen dutela berma dezake.

Horrenbestez, Arabako Foru Ogasunak zenbait jarduera ildo ezarri ditu, iruzurraren aurka eraginkortasun handiagoarekin borrokatzeko ezinbestekotzat jotzen dituena. Hauek dira:

1. Zerga betebeharrak borondatez bete daitezen sustatzea, eta hori lortzeko, informazioa hobetu egingo da, zerbitzuak pertsonalizatu egingo dira, kudeaketak erraztu egingo dira eta zergadunari orientazioa emango zaio, eskura dituen aukera guztien artean erabakitzeko.

2. Foru Ogasunak ematen dituen zerbitzuak ahalik eta baliorik handiena izan dezaten herri-tarrentzat, zergadunek beren betebeharrak hobeto bete ahal izan ditzaten.

3. Iruzurrari aurrea hartzea da, hots, iruzur arriskuak alde aurretik identifikatzea, prebentzio neurriak hartuz eta aldian-aldian iruzurraren eboluzioa zainduz.

4. Iruzurrezko jardunak erregularizatzea.

5. Zerga zorren kobrantzakudeatzea, bai borondatezko aldian, bai betearazte aldian.

Jarduera arlo horiek garatzeko helburuarekin, Arabako Foru Aldundiaren zerga iruzurraren aurka borrokatzeko planaren irizpideak egiten dira urtero.

Egoera horretan, kontuan hartu behar da Arabako Zergen Foru Arau Orokorraren 112. artikulua (otsailaren 28koa, 6/2005 Foru Araua). Honako hau ezartzen du berariaz:

“Zerga Administrazioak urtero-urtero egingo du iruzurraren kontra egiteko plan bat, eta isilpekoa izango da, nahiz eta hori ez den eragozpen izango hura oinarritzen duten irizpide orokorrak jendaurrean jakitera eman daitezen”

Hori guztia dela eta, 6/2005 Foru Araua otsailaren 28koaren 112. artikuluan ezarritakoa betetze aldera, honako hau ebazten dut:

Onartzea Arabako lurralde historikoan iruzurraren kontra egiteko 2019ko plana oinarritzen duten irizpide orokorrak –Eranskinean datoz aipaturik–, eta ALHAOn argitara daitezela agintzea.

Vitoria-Gasteiz, 2019ko apirilaren 16a

Ogasun zuzendaria
TERESA VIGURI MARTÍNEZ

ERANSKINA**ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAN IRUZURRAREN AURKA BORROKATZEKO
2019KO PLANA HEZURMAMITZEN DUTEN IRIZPIDE OROKORRAK****1. SARRERA**

Zerga administrazioen funtsezko helburu estrategikoetako bat zerga iruzurraren aurka borrokatzea da, bai ekitate arrazoiengatik, zerga justiziaren printzipioa eraginkortasunez betetzeko, bai arrazoi ekonomikoengatik, iruzurrak baliabide publikoen nahikotasuna eta sistema ekonomikoen egonkortasuna bera arriskuan jartzen dituelako.

Iruzurraren Kontra egiteko 2019 Planaren xede nagusia da bermatzea zergadunek eta zergapeko guztiek bete ditzatela betebeharrak.

Plan hori sustatzen duten jarduerak hau dute elkarren arteko lotura:

– Zergadunei zerbitzu pertsonalizatuak ematea eta teknologia berriak orokortzea, betebeharrak borondatez betetzen dituzte.

– Zergaduna osorik ezagutzeak, bere betebeharrak ez betetzeko arriskuak kudeatzen laguntzen du. Horrela, horrekin lotutako kontrol eta ikuskapen ekintzak errazago antolatzen dira.

– Dauden iturrietatik lortutako zergen arloko informazioa aztertzea eta ustiatzea. Hauek dira erabilgarri dauden iturriak: zergapekoen aitopenak, berariazko errekerimenduak eta beste zerga administrazio eta erakunderekin egindako informazio trukeak eta lankidetzak.

– Iruzurra atzemateko azterna berriak aurkitzeko beharrezkoak diren informatika tresnak hobetu eta ezartzea, erabakiak hartzea eta iruzurraren kontra borrokatzea.

Horrek guztiak badu alderdi bat betebeharrak nor bere borondatez betetzea erraztu nahi duena, zerga iruzurraren kontra prebentzioz jokatzuz.

Halaber, zerga iruzurra egiaztatu eta ikertzen da, baita bilketa fasean kontrolatu ere. Horretarako ezinbestekoa da informazio zabal eta ona izatea.

Arabako Foru Ogasunaren Iruzurraren aurka egiteko 2019ko Plana oinarritzen duten irizpide orokorrak osatzen dituzten jardunak hiru kategoria handi hauei darraizkie:

a) Informazioa lortzeko jardunak. Halakotzat hartzen dira zerga arloko informazioa lortzeko, normalizatzeko eta aztertzeko jardunak, zergadunari bere zerga betebeharrak berez betetzen laguntzeko, aitortutako datuen inkongruentziak aurkitzeko eta zergak aplikatzeko prozedurak ezarriko zaizkien zergapekoak hobeto hautatzen laguntzeko helburuarekin.

Berez, zuzenean iruzurrezko zenbatekorik emango ez duten jardunak dira, baina lortutako informazioari esker lotutako zerga arloko jardunak erregularizatzeko, eta horiek ekarritako zorra kobratzeko beharrezkoa den aurretiko fasea osatzen dute.

Horrenbestez, jardun horiek funtsezkoak diren edozein zerga administrazioarako, zerga iruzurraren aurkako borrokan eraginkorra izan nahi badu.

b) Prebentzio jardunak. Halakotzat hartzen dira iruzurra gertatzea zailtzen duten eta hori gertatzeko arriskuak txikiagotzen dituzten neurriak. Barne hartzen dira besteak beste zenbait zerga arrisku egoeretara sartzeko kontrolak, zerga arloko jardunbide egokiak sustatzea eta herritarren eta zerga balioen aurrean sentikor agertzea eta horietan trebatzea. Zuzen ezartzen badira, zergapekoen iruzurrezko jardunak saihestuko dira, eta horiei aurrea hartuko zaie.

c) Erregularizatzeko eta kobratzeko jardunak, kudeaketa eta ikuskapen organoek garatutako zergak aplikatzeko prozedurak ezarri zaizkien zergapekoen zerga egoera egiaztatuzko, ikertzeko eta erregularizatzeko direnak. Baita zergak biltzen dituzten organoek garatutako jardunak ere, zergapekoen zorrak borondatezko aldian nahiz betearazte aldian ordaintzeko helburu dutenak.

Hiru motatako jardun horiek eraginkortasunez gauzatzeko, alde batetik, informazioa arina eta eraginkortasun handiagoarekin tratatzen laguntzen duen garapen teknologikoak indartu behar dira; bestetik, Arabako Ogasunaren barruan zergak aplikatzen dituzten organoek lankidetzan aritu behar dute. Horrez gain, Foru Ogasunak eta beste erakunde batzuek lankidetzan ere aritu behar dute.

2. 2019AN IRUZURRAREN KONTRA EGITEKO PLANEAN JASOTA EGONIK GAUZATZEKOAK DIREN JARDUNAK

2.1. INFORMAZIOA ESKURATZEKO JARDUNAK

Zergapekoen zerga arloko informazioa lortzeko, normalizatzeko eta aztertzekeo jardunak funtsezkoak dira, erregularizatzeko eta kobratzeko jardunen aurreko fase gisa batik bat, izan ere, egiaztapen eraginkorragoa egingo zaien zergapekoak hautatzeko aukera ematen dute.

Horrenbestez, jadanik egindako zerga irregulartasunak aurkitzeko eta erregularizatzen eta kobratzen laguntzeko beharrezkoa den informazioa ematea da helburua.

Informazioa lortzeko jardun horiek arlo hauetan garatuko dira 2019. urtean:

1.) Zerga arloko informazioa trukatzeko nazioarteko akordioak ustiatzea, Arabako Ogasuneko pertsona eta erakunde zergapekoek atzerrian dituzten ondasun eta eskubideak aurkitzeko.

Bai zuzenean, bai beste pertsona edo erakundeen bidez, ondare elementuak eta errentak atzerrian izateak, iruzurrezko jokabideak aurkitzen zailtzen du. Nazioarteko erkidegoan zenbait neurri ezarri dira jokabide horiek saihesteko mekanismoak ezartzeko. Horretarako, herrialdeek euren artean informazioa trukatzeko tresna garrantzitsuak sortu dira, hala nola Espainiako erresumaren eta Ameriketako Estatu Batuen arteko akordioa; nazioarteko zerga betebeharrak hobeto betetzeko, eta Foreign Account Tax Compliance Act – FATCA ezartzea (atzerriko kontuen zerga betebeharrak betetzeko Legea), 2013ko maiatzaren 14an Madrilen egindakoa; eskumeneko agintarien arteko akordio aldeanztuna, finantza kontuen informazioaren truke automatikoari buruzkoa, Berlinen, 2014ko urriaren 29an formalizatutakoa, eta Europar Batasunaren esparruan, Kontseiluaren 2014/107/EB zuzentaraua, 2014ko abenduaren 9koa, 2011/16/EB zuzentaraua aldatzen duena, zerga fiskaltzaren esparruan, informazioaren truke automatikoa nahitaezkoztat jotzen duena.

Horrela, hirugarren herrialdeetatik etorritako informazioa ikusteko prozedurak eta sistemak hobetuko dira 2019an, AEATrekin lankidetzan. Horri esker, behin azterketa eginda, erregularizatzeko eta kobratzeko dagozkion jardunak egingo dira.

Informazio hau bereziki aztertuko da:

– AEBko finantza erakundeetako finantza kontuen informazioa, bizilekua foru lurraldean duten pertsonen edo erakundeen titulartasuna. (FATCA).

– Euskal Autonomia Erkidegoan bizilekua duten pertsona eta erakundeek beste estatu batzuetan lortutako errenta kategorija jakin batzuei buruzko informazioa (mendeko lan etekinak, administratzaile eta kontseilarien ordainsariak, bizi aseguruaren produktuak, ondasun higiezinak jabetzak eta higiezinak). (DAC 1).

– Gainerako estatu kideetako (DAC 2) eta ELGAren barruko hirugarren herrialdeetako (CRS) finantza erakundeetan dauden finantza kontuen informazioa, bizilekua foru lurraldean duten pertsona edo erakundeen titulartasuna.

– Tax rulings eta mugaz haraindiko APA akordioei (transferentzia prezioei buruzko aurretiko akordioak) buruzko informazioa, foru lurraldean bizi diren pertsona edo erakundeengan eragina badute. (DAC 3 eta BEPS planaren 5. ekintza).

2.) Nazioarteko fiskaltzan eragiketarako egiten dituzten zergapekoak aztertzea.

Arabako Foru Ogasunak gero eta arreta handiagoa jartzen dio nazioarteko zerga iruzurrari.

Arlo horretan, lotutako eragiketen zerga tratamendua funtsezkoa da, eta Europar Batasuna nahiz ELGA berariaz aztertzen ari dira. Hain zuzen ere, ELGAK egindako azken lanak, BEPS proiektuaren barruan egindakoak, funtsezko azterketa tresnak dira nazioarteko zerga iruzurra aurkitzeko eta horrekin amaitzeko.

Espainiako Erresumak agintari eskudunen arteko akordio aldeaniztuna sinatu zuen beste 30 estaturekin 2016ko urtarrilaren 27an, "herrialdez herrialdeko txostena" trukatzeko. Akordio hori ELGAREN BEPS proiektuan barne hartzen da, eta nazioz gaindiko merkataritza taldeen transferentzia prezioen politikan arriskuak ebaluatzeko aukera ematen duen tresna da. Horrez gain, Kontseiluaren 2016/881 zuzentarauak (EB), 2016ko maiatzaren 25ekoa, 2011/16/EB zuzentaraua aldatu du, eta informazioaren truke automatikoa multinazional talde handiek aurkeztu behar dituzten "herrialdez herrialdeko txostenetara" ere zabaldu du.

Multinazional talde handiek 2017. eta 2018. urteetan aurkeztu dituzte lehen aldiz txosten horiek. Horrenbestez, 2019. urtean, Arabako Ogasunak zenbait jardun egingo ditu, Arabako pertsona eta erakunde zergapekoek informazioa emateko betebeharrak betetzen dituztela ziurtatzeko, eta aipatutako taldeek, informazioa automatikoki trukatzeko nazioarteko akordio arabera, ematen duten informazioa ustiatzeko.

– Zentzu berean, Araban dauden multinazional taldeen informazioa ustiatuko da, taldeko zenbait zerbitzu komunei buruzkoa, hala nola kudeaketan laguntzeko zerbitzuak, ukiezin lagapena, merkataritza zerbitzuak edo beste zerbitzu orokor batzuk. Izan ere, gerta daiteke fakturaz ez egotea, edo zuzen fakturaz ez egotea. Horrenbestez, Arabako Ogasunean aitortu beharko lirakeenak baino sarrera gutxiago gertatzen ari dira.

– Nazioarteko esparru honetan, informazioa lortzeko jardunak ere egingo dira, zergak ez ordaintzea helburu duen edozein finantza ingeniaritzako mekanismo aurkitzeko helburuarekin, bereziki finantza gastu artifiziosuak edo gehiegizkoak kentzen ari diren sozietate taldeak aurkitzeko.

– Paradisu fiskalekin duten loturarengatik, zerga iruzurra egiteko arrisku handiagoa duten zergapeko, eragiketa eta jurisdikzioak aztertuko dira. Xede horretarako, dibisen trafikoari buruz jasotako informazioa aztertuko da, zerga ordainketa gutxiko edo zerga ordainketarik gabeko lurraldeetan egindako eragiketak aurkitzeko.

– Azkenik, pertsona eta erakunde ez-egoiliarrek Arabako Lurralde Historikoan egindako jarduerengatik duten zerga ordainketa aztertuko da.

Jardun horien bidez, Espainiako lurraldean bizi ez diren Arabako zergadunek izandako errenten zergak zuzen ordaindu dituzten aztertuko da, lurraldetik kanpo etengabe bizi diren edo ez kontuan hartuz. Kanon, royaltie eta dibidendu gisa ez-egoiliarrei egindako ordainketei batik bat erreparatuko zaie.

Halaber, informazioa lortzeko jardunak egingo dira, Arabako Lurralde Historikoan atzerriko enpresa gisa hartzen ez diren halako enpresak dauden ala ez aztertzeko.

3) Aldizka zergen arloko foru administrazioekin, lurralde erkidekoak eta Europar Batasuneko beste estatu kide batzuetakoak direnekin, egiten diren informazio truke prozesuak finkatzea, garatzea eta handitzea, eta zerga arloko informazioa trukatzeko prozesuak handitzea eta hobetzea beste administrazio eta erakunde publiko batzuekin, zerga arlokoak ez direnekin.

Foru Ogasunen eta EAeko Administrazio Orokorraren arteko harremanen barruan, 2016ko otsailean sinatutako informazio trukeko esparru hitzarmenaren babespean, Foru Ogasunek eta Eusko Jaurlaritzaren mendeko Lan Ikuskapenak informazioa elkarri emateko hitzarmena gauzatu nahi da 2019an. Horrez gain, lan arloan ikuskapenak egiten dituzten Estatuko administrazio organoekin harremanetan jarriko da, jadanik dauden truke prozeduren eguneratzeari eta Foru Ogasunekin prozedura normalizatuak ezartzeari buruz aritzeko. Azken batean, zerga iruzurraren eta lan esparruko iruzurraren aurka egitea da helburua.

Bestalde, Eusko Jaurlaritzak eta EAeko administrazioak beren eskumenak garatzen dituzten sektore esparru bakoitzean duten informazioaren artean, zerga arloko informazio garrantzitsua eskuratzeko beste aukera batzuk aztertu nahi dira, Foru Ogasunentzat erabilgarria izan daitekeelako zerga iruzurraren aurka borrokatzeko. Trukatzeke informazio erabilgarria aurkitzen bada, horren lagapena formalizatuko litzateke.

4.) Foru Arauek ezartzen duten informazio betebeharra betetzeko oro har eskatzen diren informazio aitortpen berriak onartuko dira 2018an ere.

Lehendik eskatzen diren informazio aitortpenei dagokienez, jarduketak egingo dira horiek garatzeko, finkatzeko, informazio gehiago eskatzeko eta ekitaldian zehar egiten diren arau aldaketei egokitzeko.

5.) Zerga arloko informazio bilketa masiboak egingo dira, informazio ereduaren bidez oro har aurkezteko betebeharra ezarrita ez badago. Jardun horien helburua da beren jarduerara zerga arrisku handiko sektore ekonomikoetan garatzen duten zergapekoei buruzko informazioa handitzea eta hobetzea.

Besteak beste jardun hauek egingo dira:

a) Informazioa lortzeko jardunak, pertsona eta erakunde zergadunek eragiketarak aurkitzeko lotura puntuak zuzen aplikatzen dituztela egiaztatuz, hau da, zergen arloan Ekonomia Itunean ezartzen direnak, bereziki Arbitraje Batzordearen azken ebazpenetan eta Auzitegi Gorenaren epaietan ezarritako interpretazio irizpideen arabera. Arreta berezia jarriko zaie abenduaren 28ko 10/2017 Legearen bidez, Ekonomia Itunaren aldaketa indarrean sartzearene ondorioz sortu diren lotura puntu berriei.

b) Balio erantsiko zerbitzuak emateko jarduerekin lotura duten berariazko informazio eskaerak, eta bereziki, azken kontsumitzaileentzat zuzenduta egoteagatik, zerga administrazioak beste baliabide batzuen bidez nahikoa informazioa ez dituenetan, iruzurrezko jarduerak egiten dituen zantzuak badaude.

c) Berariazko informazio eskaerak, zerga arloan, kengarritzat hartzen ez diren gastuak eta ekonomia jarduerekin zerikusia ez duten kontsumo pribatuak aurkitzeko.

d) Higiezinaren sektorean egindako eragiketarak ikertuko dira, eta bereziki eraikinetako birgaitze lanen zerga ordaintzetarak, balio erantsiaren gaineko zerga ongi jasanarazi duten aztertuz.

6.) Informazioa lortzeko jardunak, ekonomia digitalaren eta negozio eredu berrien esparruan.

Enpresa arloan teknologia berriak aplikatzeak, eta ekonomiaren gero eta digitalizazio handiagoaren prozesuarekin zerikusia duten negozio eredu berriak ugaritzeak, erronka handia ekartzen dute, zergak kontrolatzeko batik bat, negozio eredu berri horiek aurkitu behar direlako, eta zergak zuzen ordaintzen dituztela egiaztatuz behar delako.

Ekonomiaren digitalizazioak barne hartzen ditu bai merkataritza elektronikoa, hau da, produktu fisikoak edo zerbitzuak sarean saltzea, berariazko truke plataformen bidez, bai ordaintzeko zerbitzu edo plataformak, aplikazioak eta produktu digitalak deskargatzeko plataformak, online publikitate, sare parte-hartzaileen plataformak (gizarte sareak direlakoak), edo hodeiko programazioa ("cloud computing" gisa ezaguna dena), bestelako negozio-ereduen artean.

Merkataritza elektronikoarekin lotutako jarduerara logistikoei ere erreparatuko zaie, ez bakarrik beren tributazioarengatik; bereziki nazioko eta atzerriko beste operadore batzuen jardueraren katalizatzaile gisa ere balio dutelako. Merkatuko plataforma birtual horietarak baliatuz, merkaturaren nabarmen sartzeara lortzen dute, eta beti zuzeneko eta zeharkako tributazio zuzenik gabe. Azken urteetan jarduerarak berriak sortuz joan dira, hala nola «bidalketen triangulazioa». Hor, enpresa batek egindako salmentak beste batzuek entregatzen dituzte. Batzuetan, mota horretako negozioak Espainian ezarrita daude; beste batzuetan, berriz, Europar Batasuneko beste herrialde batzuetan, edo handik kanpo. Tributazio egokia dutela eta bere jarduerak, prezioak ez dituela aldatzen (Espainian ezarrita dagoen merkatariairene kalterako) bermatu behar da, beraz, merkatu hori aztertzen jarraituko da, arriskuak definituz eta jarduerara kontrolatuz.

Bestalde, 2019. urtean, kriptotxanponekin egindako eragiketak kontrolatzeko jardunekin jarraituko da, 2018. urtean dagoeneko hasitakoekin.

7.) Informazioa berehala hornitzeko sistemaren (SII) bidez jasotako informazioa aztertzea eta ustiatzea.

8.) Sistema informatikoak gehiago kontrolatuko dira, informatika auditoretza jardunak sustatuz. Horiek, zergadunen bulego edo lokaletara bertaratzeko ekarriko dute, informazioa biltzeko.

Horrez gain, ekonomia jarduerak garatzen dituzten zergadunek zentsu aitortpen betebeharrak betetzen dituztela egiaztatuzko jardunak, eta aitortu gabeko jardunak aurkitzeko jarduerak egiten jarraituko da.

Informazioa lortzeko jardun horiek guztiak garatzeko, Arabako ogasunaren zergak aplikatzeko eskumenak dituzten organoak oreka egokia lortzen saiatuko dira zerga iruzurraren aurka borrokatzeko eraginkortasunaren eta datu pertsonalen babesari buruzko arautegian ezarritako datuen kalitate eta proportzionaltasun printzipioaren arabera.

2.2. IRUZURRARI AURREA HARTZEKO ETA ATZEMATEKO JARDUNAK

Kategoria honetan barne hartzen dira bai kontrol jardunak, iruzurrezko jokabideak egitea aurkitzeko eta saihesteko, bai zerga betebeharrak berez eta borondatez betetzen laguntzen dutenak. Helburua herritarren zerga kontzientzia indartzea eta zergadunei laguntza eta informazioa ematea da.

Hala, Arabako Foru Ogasunak honako jardun hauek gauzatu ditu 2019an:

1.) Garapen teknologikoen oinarritutako proiektuak, jarduera ekonomikoak egiten dituzten zergadunen kontrol handiagoa lortzeko helburuarekin.

Ekonomia jarduerak garatzen dituzten pertsona edo erakunde guztien zerga ordainketa osorik kontrolatzeko sistemak ezartzea, haien tamaina edo eragiketen bolumena edozein dela. Horren helburua iruzurra, egin aurretik, prebenitzea da, eta foru ogasunak azken urteetan bultzatzen ari dira.

Ekimen hori egiteko, oso garrantzitsua da aurrerapen teknologikoak erabiltzea, herritarrek beren zerga betebeharrak bete ditzaten, eta betetzen ez dituzten zergadunen iruzurra jazartzeko.

Esparru horretan hiru proiektu nabarmentzen dira:

I. TicketBAL proiektua.

Gure inguruko herrialdeen esperientzian oinarrituta, eta Ekonomia Lankidetzak eta Garapenerako Antolakundearen (ELGA, aurrerantzean) 2013. eta 2017. urteetako txostenean («Salmenten ezabapen elektronikoa: zerga-sarrerarako mehatxu bat» eta «Ihes fiskala eta iruzur fiskala saihesteko tresna teknologikoak» hurrenez hurren) jasotzen diren gomendioen arabera, TicketBAL proiektuaren helburua da ekonomia jarduerak egiten dituzten pertsona eta erakundeek salmenta eragiketa guztiak aitortzen dituztela bermatzea.

Proiektu horren barruan, urte anitzekoa dena, legezko zenbait betebeharrak eta betebeharrak teknikoak ezartzea aztertzen da, zerga administrazioak ekonomia jardueren sarrerak kontrola ditzan; bereziki horiek ezkutatzeko joera duten joeretan barne hartzen diren jarduerak, azken kontsumitzaileei zerbitzuen ondasun edo prestazioak entregatzen dizkietelako, neurri handi batean eskudirutan kobratzen direnak.

Erakunde arteko lan taldeak, proiektua garatzeko eratu zenak, eta Foru Aldundiek, Eusko Jaurlaritzak eta Nafarroako Gobernuak parte hartzen dutenak, «TicketBAL!» kontrol sistemak bete behar dituen zehazpen teknikoak ezartzen lan egin du 2018. urtean. Horrez gain, zenbait kontzeptu proba egin ditu, gaur egun dauden sistema informatiko eragile guztietan ongi ibiltzen den aztertzeko, haren neutraltasun teknologikoa bermatze aldera.

Halaber, "IoT" (Internet of Things, hots, gauzen Internet) teknologiaren barruan, "TicketBAI!" sistemak baliabideak ezartzen ditu, fakturazio gailuek egindako jatorrizko salmenta erregistroak zerga administrazioari bidaltzen zaizkiola bermatzeko, hau da, estatu berean eta azken kontsumitzaileen taldeari igorri zitzaion eduki berarekin.

2019. urtean kontrol sistema hori eta ongi ibiltzen dela egiaztatzen duten probak ezartzeko arau proposamenak amaituko dira, bereziki zehazpen horiek fakturazio prozesu informatikoetan ezartzeko proba pilotu bat eginez, eta "TicketBAI" sistemaren transakzioak erregistratzeko proba bat ere garatuz.

Bestalde, aurrean, baterako proiektuan erakunde arteko lankidetzaren formalizatzeko eta erakundeek haren antolaketan, diseinuan, garapenean, gauzatzean eta identifikazioan duten partaidetza erregimenaren arautzeko hitzarmena sinatuko dute.

II. Informazioa Berehala Emateko Sistema (SII).

2018. urtean Informazioa Berehala Emateko Sistema (SII) sartu zen indarrean Araban, BEZa kudeatzeko.

Sistema horrek, zenbait subjektu pasibori (hileko itzulketen erregistroan inskribatutakoak, enpresa handiak eta BEZ taldeak) zergaren erregistro liburuak Arabako Foru Ogasunaren egoitza elektronikoen bidez eramatea ezartzen du, denboraldi laburrean, fakturazio erregistroetatik emanez. Horrela, zer jarduera fakturatu den berehala jakin daiteke.

SSI abian jartzeak aldaketa ekarri du BEZa kudeatzeko gaur egun dagoen sisteman. Horrela, egiten direnetik, denboran hurbilen dauden egiaztapenak egin ahalko dira.

SII proiektua abian jartzeko, gainerako foru ogasunekin batera lan egin da zergadunek erabiltzen dituzten zerbitzuen garapenean. 2019. urtean informazioa lortzeko eta ustiatzeko beharrezkoak diren garapenekin jarraituko da.

III. Iruzur fiskalari aurre egiteko software tresnen soluzio integratua eskuratzea.

Arabako Ogasunak, software tresnen soluzio integratu bat kontratatuzko lizentziarako deialdia egin du 2019. urtean, zerga irudien eta iruzur fiskalaren portaera ereduak aztertzeko.

Tresna horren xedea da gaur egun prozesu daitezkeen datu ugari baliatzea, iruzur fiskala detektatzeko sistema automatizatu eta eraginkorragoa garatzeko helburuarekin.

Datuen analisian oinarritutako iruzurra detektatzeko metodologiek orain arte erabilitakoek baino zehaztasun handiagoa ekartzen dute. Hauek dira, funtsean, datuak aztertzeko metodo berriak:

– Datuen analisi deskribatzailea. Hor, portaera arruntetik urruntzen diren Arabako zergadunen portaerak aurkitzen saiatzen da. "Ikuskapenik gabeko teknikak" direlakoak dira, izan ere, ez dute eskatzen erabilitako behaketa bakoitza iruzurra egin zuten zergadunetatik lortu den ala ez jakitea. Teknika horiek, iruzur historikoa ez den iruzurra aurkitzeko aukera ematen dute, hau da, mekanismo berriak eta ezezagunak erabiltzen diren iruzur eredu berriak erakusten dituzte.

– Analisi prediktiboa, "ikuskatutako ikasketa teknikekin" bat datorrena. Xedea da Foru Ogasunak ditun egiaztatzeen datu historiketatik ikastea, portaera arrunta eta iruzurrezko portaera bereizteko aukera ematen duten ereduak ulertzeko.

– Harremanen sareak aztertzea. Horrek, analisian informazio iturri osagarri bat barne hartzeko aukera ematen du (zerga sisteman esku hartzen dutenen arteko harremanak, bai erakundeak bai pertsonak). Iruzur zantzu gisa balio duten eredu bereziak aurkitzen lagun dezake horrek.

Teknika horiek osagarriak dira. Horrela, iruzurra aurkitzeko eta prebenitzeko sistema eraginkor batek, tresna horiek erabili eta konbinatuko ditu.

2.) Ikastetxeetan zerga ordainketan trebatzeko proiektua finkatzea.

Ogasun, Finantza eta Aurrekontu Sailaren lehentasunezko helburuetako bat da zerga iruzurra justifikatzen duten iritzi sozialei kontra egitea. Horretarako, beharrezkoa da gizarteari informazioa ematea, hobeto uler ditzan finantza publikoak eta zergen egitekoa.

Horren helburua da zerga betebeharrak borondatez betetzea da, herritarrei iruzur fiskalak ekartzen dituen ondorio negatiboak jakinaraziz eta horren bidegabekeriaz ohartaraziz. Horrez gain, funts publikoen xedea ere azaltzen zaie: zer zerbitzu ematen diren zerga-betebeharrekin, eta horrek nola laguntzen duen Araba lurralde solidario eta orekatuagoa izaten.

Helburu hori betetzeko, 2017an herritarren eta zergen hezkuntza programa bat abian jarri zen. Programa horretan, Foru Ogasunak eta Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak eta Ogasun eta Ekonomia Sailak lankidetzan parte hartzen dute, ikastetxeetan ekonomia eta fiskaltzari buruzko oinarrizko ezagutzak sartzeko. Horrela, gaztetik, fiskalki iruzurrezkoak diren jokabideei zilegitasuna kenduko zaie.

Proiektuarekin jarraitzeko asmoa eta 2017/2018 ikasturteko esperientziaren balorazio ona kontuan hartuz, erakunde sustatzaileek hezkuntza programa beste hiru ikasturte luzatzea egokitzat jo zuten, hots, 2021. urtera arte.

3.) Informazio eta laguntza zerbitzuak ematea, zerga betebeharrak borondatez bete daitezela sustatzeko, eta funtzionarioen berariazko prestakuntza bultzatzeko.

2019. urterako helburua zergadunei autolikidazioak eta aitorpenak egiteko emandako laguntza hobetzea izango da.

Zehazki, laguntza programen bidez emandako laguntza handituko da, autolikidazioak egiteko. Horrela, Arabako Ogasunean dauden hirugarren pertsonak emandako zerga arloko datuak haietan sartzeko aukera emango dute. Halaber, hobekuntzak egingo dira zergadunek emandako zerga informazioan, bai kantitateari dagokionez, bai ikusten diren datuen kalitateari dagokionez.

Era berean, jardunen kategoria horren barruan, aurretiko administrazio lotura prozedurak erabiliko dira, gure zerga zuzenbidearen segurtasun juridiko eta ziurtasun giro bat ezartzeko, bere jardunaren zerga ondorioen egonkortasun, konfiantza eta aurreikuspen berme nahikoak eman ditzan eragile ekonomiko guztietarako.

4.) Horrez gain, aurreko urteetan bezala, jardun hauek egiten jarraituko da:

a) Batasunaren Barruko Eragileen Erregistroan sartzeko eskaerak kontrolatzea eta erregistro horretako eragileen jarraipen lanak egitea, sarrera eskatzen dutenei ezezkoa emateko edo erregistratuta dauden eragileei badaezpada baja emateko, behar denean.

Batasunaren barruko eragiletak egiten dituzten eragile horien kontrol egokia ezinbestekoa da Batasunaren barruko BEZe an iruzurgile sarerik sor ez dadin.

b) Hileko Itzulketen Erregistroan sartzeko eskaerak kontrolatzea eta erregistro horretako eragileen jarraipen lanak egitea, bai sarrera eskatzen dutenei ezezkoa emateko edo erregistratuta dauden eragileei kautelazko baja emateko, bai iruzurrezko jarduketak egiten dituzten eragileei BEZaren itzulketak egitea galarazteko.

c) Zergadunek enpresaburu en, profesionalen eta atxikitzaileen zentsuko alta, aldaketa eta baja aitorpenetan emandako datuak eta, bereziki, zergapekoek aitortutako zerga egoitzak egiazkoak diren aztertuko da.

d) Indarreko arautegian ezarritako kasuren batean dauden erakundeei identifikazio fiskaleko zenbakia indargabetzea.

e) Egiatztatuko da ea zergadunek betetzen ote dituzten informazio aitorpenak aurkezteko betebeharrak, Foru Arauetan ezarritako informazioa emateko betebeharra betez.

f) Arabako Foru Ogasunak aurreko urteetan egiaztatu dituzten jarduera ekonomikoaren sektoreetan sartuta dauden zergadunen zainketa egingo da, egiaztatzearen jarduera horietan azaleratu den errenta mailari eutsi egin zaiola zergadun horiek ondoren aurkeztu dituzten aitortpenetan.

g) Zuzeneko jardunak egingo dira, ezartzen diren betebeharrak betetzen direla egiaztatzeko, eta azken kontsumitzaileei ondasunak edo zerbitzuak ematen dizkieten establezimenduek fakturak entregatzeko, bereziki eskudirua erabiltzen duten ekonomia sektoreetan.

Era berean, azterlanak egingo dira establezimendu horiek egindako jarduerak erregistratzeko erabiltzen diren sistema informatikoen azpiegitura teknologikoko erregistroen kontrol eta analisiari buruz.

h) Ogasun Publikoaren zordunen zerrenda argitaratzea, Arabako zergei buruzko foru arau orokorraren 92. Ter. artikuluan ezarritakoaren arabera.

Iruzurrezko portaeren berri ematea, gizarteak jakin dezan. Neurri horren helburua, zergadunek beren zerga betebeharrak borondatez bete ditzatela sustatzea da.

2.3. ERREGULARIZAZIO ETA KOBRANTZA JARDUNAK

Jardun horiek, kudeaketa eta ikuskapen organoek garatutako zergen aplikazio prozedurak ezarri zaizkien pertsona eta erakundeen zerga egoera egiaztatzeko, ikertzeko, eta hala badagokio, erregularizatzeko dira. Halaber, zerga bilketako organoek zergadunek, bai borondatezko aldian, bai betearazte aldian, ordain dezaten lortzeko garatutako jarduerak ere aztertzen dira.

Jardun horien emaitza ona da Arabako Ogasuneko organoek aztertuko dituzten pertsona eta erakunde egokiak hautatzen badira, beraz, askotan, Administrazioak informazioa lortzeko jardunak garatzean lortzen duen zerga arloko informazioaren kalitatearekin eta luzapenarekin lotuta dago.

Halaber, kudeaketa eta ikuskapen organoek adierazitako zerga zorra kobratzeko, askotan, zerga bilketako organoek lortzen duten zergadunen informazioa osoa eta benetakoa dela egiaztatutako behar da, bai zordun nagusiak badira, bai haiekin lotutako erantzule solidario eta subsidiarioak badira. Horrenbestez, ezinbestekoa da zerga administrazioiko organoen arteko lankidetzaren estua, helburuak lortzen dituztela bermatzeko.

2019. urtean auditoretza informatikoko tresnen erabilera sustatzen jarraituko da, zerga arriskuak eraginkortasun handiagoarekin aztertzeko eta aurkitzeko, eta ikuskatzaileei, erregistroaren osotasunari eta zehaztasunari buruzko iritzi bat sortzeko, edo eragiketa ekonomikoak kontabilitate egoerak eta zerga aitortpenak jasotzen diren sistema informatikoetan idazteko aukera ematen dieten beharrezko ebidentziak lortzeko.

Erregularizatzeko eta kobratzeko jardunak esparru hauetan garatuko dira:

1.) Enpresa taldeak kontrolatzea.

2019. urtean, enpresa talde handietan arrisku handiagoarekin gerta daitezkeen zerga gora-beheren berariazko kontrolak egingo dira.

Ilido berean, nazioartean dauden enpresa taldeek, hitzarmenez baliatuz, edo eragiketarak baloratuz eta kokatuz, edo guztiz artifiziosuak diren eta helburu bakarra hain zuzen zergatetik ihes egitea duten sozietate egiturak sortuz, Lurralde Historikoan tributazioa murrizteko helburuarekin zerga ordainketatik ihes egiteko egindako jarduerak jazarriko dira.

2.) Zerga taldeak kontrolatzea sozietateen gaineko zergan. Kontsolidazio perimetroa, kentzeak, gehitzeak, oinarri negatiboen konpentsazioa eta kenkarien aplikazioa zehaztean, zerga kontsolidazioko araubide berezia zuzen aplikatzen den aztertuko da.

3.) Ekonomia jarduerak egiten dituzten pertsona edo erakundeek aitortutako etekinen kontrol osoa, funtsean inguruabar hauetako bat gertatzen bada:

a) Baxuegiak diren edo jarduera sektorearen edo negozio ereduaren batez bestekoaren nabarmen azpitik dauden etekinak aitortzea.

b) Kreditu txartelen, eskudiruzko kobrantzen edo konturako sarrerren bidez kobrantza kudeatzeko sistemari atxikita dauden tresnen titularrak diren pertsonen irregulartasunak aurkitzea.

c) Eduki ekonomikorik gabeko fakturak dauden eta balio erantsiaren gaineko zergan bereziki iruzur talde antolatuetan parte hartzen den zantzuak egotea.

d) Balio erantsi handiko eta zerga arrisku handiko sektoreetan jarduerak egiten dituzten zergadunak izatea, edo beren eragiketen kobrantzaren ehuneko handi bat eskudirutan egitea edo azken kontsumitzaileentzat izatea.

e) Sozietateak ezartzeko kontrol jardunak, horien bidez, pertsona fisikoen zerbitzu oso pertsonalak fakturazten dituztenak.

4.) Dagozkien zergen autolikidazioa nahitaez aurkeztu ez duten zergadunak kontrolatzea, zergak itzultzea eskatu badute edo zenbait zergalditan edo aitortenetan behin eta berriz konpentsatzeko kopuruak egiaztatu badituzte.

5.) Analizatu egingo dira sozietateen arteko bat egiteak, banantzeak, edo diruz besteko ekarpenik egin denentz edo sozietate egoitzaren aldaketarik izan denentz, eta berdin izango da Sozietateen gaineko Zergaren VI. Tituluko VII. Kapituluko zerga araubide berezia eskatu duten edo ez (37/2013 Foru Araua, abenduaren 13koa), eta, halaber, analizatuko da ea bete dituzten betebeharrak formalak eta materialak.

6.) Zergadunak atxikipenak edo konturako sarrerak egin eta sartu dituzten kontrolatzea.

7.) Zerga onurak egiaztatzen diren autolikidazioak kontrolatzea, sortu diren ekitaldi berean aplikatu behar diren ala ez kontuan hartu gabe, edo aurreko aldietan egiaztatutako kenkariak edo bestelako zerga onura finkatzeko baldintzak betetzeko epeak amaitzen direnetan.

8.) Sozietateen gaineko zergaren zerga oinarrian egindako zenbateko handien doiketak kontrolatzea.

9.) Lotutako pertsonen edo erakundeen arteko eragiketarako kontrolatuko dira substratu ekonomikorik ez dutenak eta merkatukoa ez beste balio bat ezarrita dutenak detektatzeko.

10.) Zerga administrazioek duten informazioaren arabera, aitortenetan inkoherentzia handiak dituzten zergadunak kontrolatzea.

11.) Zergadunak zerga administrazioari aitortu gabeko ondasun eta eskubideak dauden aurkitzea, edo aitortu arren, zergaldian aurkeztutako aitortenetan aitortutako etekinekin bat ez datozenak.

12.) Txekeak kobratu dituzten edo zenbateko handiko eskudiruko mugimenduak egin dituzten zergadunak kontrolatzea.

13.) Ondare sozietateen eta bazkideen zerga ordainketa zuzena egiaztatzea.

14.) Zerga administrazio bati baino gehiagori zergak eragiketa bolumenaren arabera ordaintzen dituzten erakundeek aitortutako tributazio ehunekoak zuzen aplikatzen direla egiaztatzea, lurralde erkidekoa edo foru lurraldekoa den kontuan hartuz.

15.) Ez-egoiliarren zerga betebeharrak kontrolatzea, Arabako Lurralde Historikoan egiten dituzten jarduerengatik.

Espainiako lurraldean bizitzen ez diren pertsonen tributazioa egiaztatzekeo jardunak egingo dira, Lurralde Historikoan egiten dituzten jarduerengatik, modu iraunkorrean bizi ez diren egoiliarrei egindako ordainketengatik ez sartutako atxikipenak erregularizatuz bereziki.

16.) Fabrikak, zerga gordailuak, zerga biltegiak edo erregistratutako establezimenduak kontrolatzea, fabrikazioko zerga berezien ondorioetarako.

17.) Higiezinaren negozioei dagokien tributazioa osorik kontrolatzea, eskualdaketei eta errentamenduei dagokiena barne.

Azkenik, erregularizazio jarduketari dagokienez, Ogasun Publikoaren aurkako delituen baten zantzuak antzemanaz gero, Arabako Foru Aldundiak behar diren txostenak igorriko dizkio Fiskaltzari, hark, egoki baderitzo, salaketa aurkez dezan.

18.) Zergak biltzeko jardunak.

Arabako Foru Ogasunak zerga zorra eskudirutan kobratzeko jardunak bultzatzen jarraituko du. Zentzu horretan, Zerga bilketa Zerbitzuak nagusiki, jardun hauek egingo ditu:

a) Nahitaezko diru bilketa gainbegiratzea.

b) Zenbateko handiko zordunen ordainketa geroratzeko eta zatikatzeko espedienteak izapidetu, aztertu eta haien jarraipena egitea, borondatezko epean nahiz epe exekutiboan, baldin zordunaren kaudimenari eta likideziari buruzko txosten bereziak behar badituzte.

c) Behin-behineko kautela neurriak hartuko dira zerga zorrak kobratzea bermatzeko, kudeaketa, ikuskaritza eta bilketa organoak ere hala eskatuta.

d) Erantzukizun subsidiarioa eta solidarioa zordunaz besteko pertsonengana bideratzea.

e) Zerga zorrak gauzaz ordaintzeko egiten diren eskaerak kudeatzea.

f) Porrot eta kreditu kobraezinen espedienteak izapidetzea.

g) Hartzekodunen konkurtsoan deklaraturako zergadunak jazartzea eta kontrolatzea.